

④ ව්‍යාපාරයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන - පිළිතුරු

1. i. ගිණුම් කාලච්ඡේදය තුළ ව්‍යාපාරය විසින් අත් කරගෙන ඇති මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය අනාවරණය කර ගැනීමටත්, මූල්‍ය තත්වය අවබෝධ කර ගැනීමටත් හැකිවන සේ පිළියෙල කරන වාර්තා මූල්‍ය ප්‍රකාශන නම් වේ.
- ii. * ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය
* මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය
- iii. වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයක් විසින් ගිණුම් කාලච්ඡේදය තුළ ඉපයූ ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කර ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා පිළියෙල කරනු ලබන වාර්තාව ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය නම් වේ.
- iv. මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය ගණනය කිරීම. එනම් ශුද්ධ ලාභය හෝ ශුද්ධ අලාභය ගණනය කිරීම සඳහා.
- v. වත්කම්, හිමිකම් හා වගකීම් ගිණුම්වල ශේෂ ඇතුළත් කර මූල්‍ය තත්වය පෙන්වුම් කිරීමට යම් නිශ්චිත දිනකට පිළියෙල කරන වාර්තාව මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය වේ.
- vi. ව්‍යාපාරයේ මූල්‍යමය හැකියාව හා ශක්තිය පෙන්වුම් කිරීම මූලික අරමුණ වේ.

2. i. දළ ලාභය යනු විකුණුම් ආදායම හා විකුණුම් පිරිවැය අතර වෙනස වේ.
- ii. දළ ලාභය = විකුණුම් ආදායම - විකුණුම් පිරිවැය
- iii. විකුණුම් ආදායම = අත්පිට විකුණුම් + ණයට විකුණුම්
- iv. මුළු ගැනුම් = අත්පිට ගැනුම් + ණයට ගැනුම්

3.	ගැනුම්	රු. 80 000
	+ පැටවුම් කුලී	රු. 10 000
	ගෙන ඒමේ කුලී	රු. 5 000
		රු. 95 000

4. i.	ආරම්භක තොගය	රු. 60 000
	+ ගැනුම්	රු. 200 000
	ගෙන ඒමේ කුලී	රු. 5 000
	පැටවුම් කුලී	රු. 6 000
		රු. 271 000

ii.	වි.ඉ.තො.	රු. 271 000
	(-)අග තොගය	රු. (40 000)
	විකුණුම් පිරිවැය	රු. 231 000

5.	විකුණුම්		රු. 100 000
(-)	විකුණුම් පිරිවැය		
	මූල තොගය	රු. 10 000	
+	ගැනුම්	රු. 50 000	
	ගෙන ඒමේ කුලී	රු. 3 000	
	පැටවුම් කුලී	රු. <u>2 000</u>	
	වි.ඉ.තො.	රු. 65 000	
(-)	අග තොගය	රු. <u>(6 000)</u>	
		රු.	<u>(59 000)</u>
	දළ ලාභය	රු.	<u>41 000</u>

6.	විකුණුම් (30,000+20,000)		රු. 50 000
(-)	විකුණුම් පිරිවැය		
	මූල තොගය	රු. 30 000	
+	ගැනුම් (8000+12000)	රු. 20 000	
	පැටවුම් කුලී	රු. 1 000	
	ගෙන ඒමේ කුලී	රු. <u>500</u>	
		රු. 51 500	
(-)	අග තොගය	රු. <u>(10 000)</u>	
		රු.	<u>(41 500)</u>
	දළ ලාභය	රු.	<u>8 500</u>

7.	විකුණුම්		රු. 60 000
(-)	විකුණුම් පිරිවැය		
	ආරම්භක තොගය	රු. 10 000	
+	ගැනුම්	රු. 20 000	
	ගෙන ඒමේ කුලී	රු. 5 000	
	පැටවුම් කුලී	රු. <u>4 000</u>	
	වි.ඉ.තො.	රු. 39 000	
(-)	අග තොගය	රු. <u>(4 000)</u>	
		රු.	<u>(35 000)</u>
	දළ ලාභය	රු.	<u>25 000</u>

8.	<u>වෙනත් ආදායම්</u>	
	ලද වට්ටම්	4 000
	කඩ කුලී ආදායම්	2 000
	පොලී ආදායම්	3 000
	ලාභාංශ ආදායම්	6 000
	ආයෝජන ආදායම්	5 000
	ලද කොමිස්	<u>1 000</u>
		<u>21 000</u>
		=====

9.

බෙදාහැරීමේ වියදම්	පරිපාලන වියදම්	වෙනත් වියදම්	මූල්‍ය වියදම්
බොල්ණය	ලී බඩු ක්ෂය	මුදල් වංචා අලාභ	පොලී වියදම්
මෝටර් රථ ක්ෂය	ගෙවල් කුලී	ගිනි හානි	බැංකු ගාස්තු
ප්‍රචාරණය	විදුලිය		
ගෙන යාමේ කුලී	යන්ත්‍ර ක්ෂය		
වෙළෙඳ සේවක වේතන	වැටුප්		
	ගමන් වියදම්		
	ලිපි ද්‍රව්‍ය		
	කඩ කුලී වියදම්		
	කාර්යාල වියදම්		
	සේවක ප්‍රවාහනය		
	ගොඩනැගිලි ක්ෂය		

10.	දළ ලාභය	50 000
	<u>වෙනත් ආදායම්</u>	
	ලද වට්ටම්	4 000
	කොමිස් අගය	6 000
	පොලී ආදායම	<u>2 500</u>
		<u>12 500</u>
		62 500
	<u>වියදම්</u>	
	රක්ෂණ	3 000
	පරිපාලන	2 000
	වැටුප්	6 000
	පොලී	4 000
	ගිනිහානි	3 000
	ප්‍රචාරණ	1 000
	කුලී	2 000
	ශුද්ධ ලාභය	<u>(21 000)</u>
		<u>41 500</u>

11. සීමාසහිත ව්‍යාපාරය
2020.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය

විකුණුම්		150 000
<u>විකුණුම් පිරිවැය</u>		
1/1 තොගය	18 000	
ගැනුම්	60 000	
ගෙන ඒමේ කුලී	3 000	
පැටවුම් කුලී	4 000	(85 000)
දළ ලාභය		65 000
පොලී ආදායම	15 000	15 000
		80 000
<u>බෙදා හැරීමේ වියදම්</u>		
ප්‍රචාරණය	5 000	
බොල්ණය	1 000	
දුන් වට්ටම්	2 000	8 000
<u>පරිපාලන වියදම්</u>		
වැටුප්	10 000	
රක්ෂණය	2 000	
ලිපිද්‍රව්‍ය	4 000	(16 000)
<u>මූල්‍ය හා වෙනත්</u>		
පොලිය	6 000	
මුදල් වංචා අලාභ	8 000	
බැංකු ගාස්තු	5 000	(19 000)
ශුද්ධ ලාභය ප්‍රාග්ධන ගිණුමට මාරු කළා		37 000

12.

ජංගම නොවන වත්කම්	පිරිවැය	සමුච්චිත ක්ෂය	ධාරණ අගය
ඉඩම්	400 000	-	400 000
ගොඩනැගිලි	200 000	30 000	170 000
යන්ත්‍ර සූත්‍ර	300 000	60 000	240 000
මෝටර් රථ	400 000	80 000	320 000
ලීබ්‍රේ උපකරණ	150 000	15 000	135 000
	1 450 000	1 85 000	1 265 000
ආයෝජන		100 000	
ස්ථාවර තැන්පතු		50 000	150 000

ධාරණ අගය = රු. 1,265,000

13.

ජංගම වත්කම්

තොගය	20 000
ණයගැනියෝ	10 000
බැංකු මුදල්	13 000
අතැති මුදල්	8 000
ලැබිය යුතු ආදායම්	<u>40 000</u>
	<u>91 000</u>

14.

ජංගම නොවන වත්කම්	පිරිවැය	සමුච්චිත ක්ෂය	ධාරණ අගය
ඉඩම්	300 000	-	300 000
ගොඩනැගිලි	100 000	40 000	60 000
ලීබඩු	60 000	10 000	50 000
	<u>460 000</u>	<u>50 000</u>	410 000
ආයෝජන			50 000
<u>ජංගම වත්කම්</u>			
අවසන් තොගය		12 000	
ණයගැනී		18 000	
ලැබිය යුතු ආදායම්		4 000	
බැංකු මුදල්		13 000	
අතැති මුදල්		15 000	
			62 000
මුළු වත්කම්			<u>522 000</u>

15. ප්‍රාග්ධනය	100 000
(+) ශු/ලාභය	<u>45 000</u>
	145 000
(-) ගැනිලි	<u>(20 000)</u>
2021/12/31 දිනට හිමිකම	<u>125 000</u>

16. <u>ජංගම නොවන වගකීම්</u>	<u>ජංගම වගකීම්</u>	
බැංකු ණය	200 000	ණයහිමි
කල්බදු ණය	100 000	උපචිත පොලී
		උපචිත විදුලිය
		බැංකු අයිරාව
		උපචිත රක්ෂණ
	<u>300 000</u>	30 000
		4 000
		3 000
		10 000
		<u>6 000</u>
		53 000

17.

බිමල්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2021.12.31 දිනට
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

ජංගම නොවන වත්කම්	පිරිවැය	සමුච්චිත ක්ෂය	ධාරණ අගය
ඉඩම්	400 000	-	400 000
ගොඩනැගිලි	500 000	20 000	480 000
මෝටර් රථ	400 000	80 000	320 000
ලීබඩු	150 000	15 000	135 000
	1 450 000	115 000	1 335 000
ස්ථාවර තැන්පතු			100 000
			1 435 000
<u>ජංගම වත්කම්</u>			
තොගය		220 000	
ණයගැනියෝ		80 000	
ලැබිය යුතු පොලී ආදායම්		6,000	
බැංකු මුදල්		65 000	
අතැති මුදල්		34 000	405 000
මුළු වත්කම්			1 840 000
<u>හිමිකම්</u>			
ප්‍රාග්ධනය		1 000 000	
(+) ගුද්ධ ලාභය		409 000	
		1 409 000	
(-) ගැනිලි		(24 000)	1 385 000
<u>ජංගම නොවන වගකීම්</u>			
බැංකු ණය		400 000	400 000
<u>ජංගම වගකීම්</u>			
ණයහිමියෝ		51 000	
ගෙවිය යුතු වැටුප්		4 000	55 000
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්			1 840 000

18. 1.)

සුනිමල්ගේ ව්‍යාපාරයේ
2021.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය

විකුණුම්			500 000
<u>විකුණුම් පිරිවැය</u>			
1/1 තොගය		20 000	
ගැනුම්		200 000	
ගෙන ඒමේ කුලී		4 000	
පැටවුම් වියදම්		3 000	
විකිණීමට ඉ/හා/තො		227 000	
1/31 තොගය		(-)	(227 000)
දළ ලාභය			273 000
<u>වෙනත් ආදායම්</u>			
පොලී ආදායම		40 000	40 000
			313 000
<u>බෙදා හැරීමේ වියදම්</u>			
ප්‍රචාරණය	8 000	8 000	
<u>පරිපාලන වියදම්</u>			
ගමන් වියදම්	6 000		
ලිපිද්‍රව්‍ය	4 000		
සේවක වැටුප්	13 000	23 000	
<u>මූල්‍ය හා වෙනත්</u>			
බැංකු ගාස්තු	5 000		
මුදල් වංචා අලාභ	3 000	8,000	(39 000)
ශු/ලාභය ප්‍රාග්ධන ගිණුමට මාරු කළා			274 000

2.)

සුනිමල්ගේ ව්‍යාපාරය
2021/12/31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

ජංගම නොවන වත්කම්	පිරිවැය	සමුච්චිත ක්ෂය	ධාරණ අගය
ඉඩම්	200 000	-	200 000
ගොඩනැගිලි	100 000	50 000	50 000
මෝටර් රථ	50 000	30 000	20 000
	350 000	80 000	270 000
ආයෝජන			100 000
<u>ජංගම වත්කම්</u>			
ණයගැනියෝ		20 000	
ලැබිය යුතු කොමිස්		4 000	
අතැති මුදල්		221 000	245 000
මුළු වත්කම්			615 000
<u>හිමිකම</u>			
ප්‍රාග්ධනය		200 000	
(+) ශුද්ධ ලාභය		274 000	
		474 000	
(-) ගැනිලි		(10 000)	464 000
<u>ජංගම නොවන වගකීම්</u>			
බැංකු ණය		100 000	100 000
<u>ජංගම වගකීම්</u>			
ණයහිමියෝ		30 000	
උපචිත විදුලිය		6 000	
බැංකු අයිරාව		15 000	51 000
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්			615 000

19.

1.	④	6.	②
2.	③	7.	③
3.	②	8.	③
4.	③	9.	④
5.	④		

20.

1.	②
2.	③
3.	①
4.	①
5.	③
6.	②
7.	②

21.

1.	③
2.	④
3.	①
4.	②
5.	①
6.	④
7.	③
8.	④

22.

1.	③
2.	①
3.	③

23.

1.	③
2.	④
3.	②
4.	①
5.	②
6.	③
7.	②

24.

1.	①
2.	①
3.	④
4.	④

25.

- (i). වත්කම්
- (ii). වගකීම්
- (iii). හිමිකම
- (iv). ආදායම්
- (v). වියදම්

- (vi). වත්කම්
- (vii). වගකීම්
- (viii). හිමිකම
- (ix). ආදායම්
- (x). වියදම්

26.

1.

	වියදම් ගිණුම	මුදලින් ගෙවීම (රු)	උපචිත වියදම (රු)	2020.12.31 න් අවසන් වර්ෂයේ වියදම (රු)
1	ගොඩනැගිලි කුලී වියදම	120 000	24 000	144 000
2	විදුලිය	36 000	4 000	40 000
3	ණයපොලිය	-	4 800	4 800
4	දුරකථන බිල්	-	9 000	9 000
5	වරිපනම් ගාස්තු	-	4 000	4 000

2.

	ගනුදෙනුව	හර වන ගිණුම	බැර වන ගිණුම
1	ගොඩනැගිලි කුලී වියදම	ගොඩනැගිලි කුලී ගිණුම	උපචිත ගොඩනැගිලි කුලී ගිණුම
2	විදුලිය	විදුලිය ගිණුම	උපචිත විදුලිය ගිණුම
3	ණයපොලිය	ණයපොලී ගිණුම	උපචිත ණය පොලී ගිණුම
4	දුරකථන බිල්	දුරකථන බිල් ගිණුම	උපචිත දුරකථන බිල් ගිණුම
5	වරිපනම් ගාස්තු	වරිපනම් ගිණුම	උපචිත වරිපනම් ගිණුම

3.

	ගනුදෙනුව	ආදායම් ප්‍රකාශය	ජංගම වගකීම්
1	ගොඩනැගිලි කුලී	144 000	24 000
2	විදුලිය	40 000	4 000
3	ණයපොලී	4 800	4 800
4	දුරකථන බිල්	9 000	9 000
5	වරිපනම්	4 000	4 000